

Riigikantselei

Teie 02.03.2023 nr 7-2/23-00400-1

Meie 17.03.2023 nr 5-1/89-3

Ettepanekud taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamise seaduseelnõu põhialuste kohta

Eesti Linnade ja Valdade Liit esitab taastuenergia kasutuselevõtu kiirendamise seaduseelnõu põhialuste avaliku konsultatsiooni raames järgmised märkused ja ettepanekud.

On muret tekitav, et rohepöördega seotud seadusemuudatuste põhirõhk on kiirusel ja keskkonnakvaliteedi tagamine on tagaplaanil.

Planeerimisprotsessi lühendamine uute planeeringute puhul on mõistlik, sest praegu küsitakse arvamusi planeeringulahenduse kohta vähemalt kolm korda ja kui vahepeal planeeringulahenduses midagi ei muutu, siis selline kirjavahetus kulutab kõigi aega ja on tavakodanikele ka segadust tekitav. Olemasolevate planeeringute lühendamine uue plaani järgi on aga riskantne ja võib olla ettenägematute tagajärgedega. Näiteks ühes vallas menetluses olevad kaks eriplaneeringut on algusest saadik olnud sellise ülesehitusega, et esimeses (st asukoha eelvaliku etapis) tehakse lihtsamad ja teises (st detailse lahenduse etapis) täpsemad uuringud ja analüüsid. Kui nüüd pärast lihtsaid analüüse liikuda kohe projekteerimise etappi, siis võivad jääda mõned olulised aspektid piisava täpsuseta hindamata ja projekteerimistingimuste kohta pädevad arvamused saamata, kuna ehitusseadustik sätestab kindlad tähtajad projekteerimistingimuste menetlemiseks (30 päeva projekteerimistingimuste väljastamiseks, sh 10 päeva kaasatud isikutel nende kohta arvamus avaldamiseks). Juba menetluses olevate planeeringute lähteülesanded ei ole olnud sellised, mis võimaldaksid saada asukoha eelvaliku etapi lõpuks sellist infot, mida on vaja projekteerimistingimuste andmiseks (sh rajatise asukoht ja maa- või veealal asuvate ehitiste teenindamiseks vajaliku ehitise võimalik asukoht). Kui asukoha eelvaliku etapis ei selgu rajatise ja rajatist teenindavate rajatiste asukoht, siis on väga raske liikuda asukoha eelvaliku etapist projekteerimistingimuste etappi.

Nii planeerimisprotsessi etappide menetlustähtaegade lühendamisel kui ka KSH/KMH protsessi etappide menetlustähtaegade lühendamisel tuleb arvestada asjaoluga, et tuuleenergeetika planeeringute ja KSHde materjalid on 100+ lehekülge pikad ning nende läbitöötamine on ajamahukas. Praktikas esineb niigi sageli, et kooskõlastajad/arvamus avaldajad esitavad taotluse vastamistähtaja pikendamiseks, kuna olemasoleva töömahu, töökorralduse ja materjalide mahukuse tõttu ei ole võimalik kiiremini arvamust avaldada. Kui lühendada kooskõlastamise/arvamus andmise aega ja ühtlasi tekitada võimalus, et vastamise tähtaega ei ole võimalik pikendada (see võimalus oli eelnõus õnneks ainult KSH programmi juures), siis see seab tõsiselt ohtu planeeringu/KSH/KMH kvaliteedi.

Peatükis III on öeldud, et KMH eksperte on vähe ja nad on ülekoormatud ning kavandatakse muudatust, et edaspidi teevad KOVid enne KMH algatamise otsust ise KMH programmi, kaasates vajadusel eksperte. KMH programm on väga oluline dokument KMH protsessis ja kui täiendavalt reguleeritakse, et KMH etapi järgselt võib arendajalt lisainfot nõuda vaid

erandkorras, siis peaks KOVis olema KMH eksperdi pädevusega isik. Kui kavandatud seadusemuudatusega määratakse ära, et arendaja esitab otsustajale KMH programmi koostamiseks vajaliku piisava info, siis on võimalik KOVil koostada asjakohane KMH programm. Sel juhul ikkagi ei vähene KMH ekspertide töökoormus, kuid lüheneb KMH programmi koostamiseks kuluv aeg (kui KOV kaasaks eksperte või teeks hanke KMH programmi koostamiseks, siis see on igal juhul ajamahukam kui vastav tegevus erasektoris).

Märgitakse, et loomisel on toetusmeede, et KOVid saaksid kiiremini ja tõhusamalt menetleda taastuvenergeetika planeeringuid jmt. Selle toetusmeetme kavandi tutvustamisel räägiti, et toetust saab taotleda ainult struktuuris oleva taastuvenergeetika arendamisega tegeleva spetsialisti tööjõukulude katmiseks või vajaliku teenuse sisse ostmiseks ning toetuse minimaalne summa on 10 000 eurot, et toetuse menetleja ei peaks aega kulutama liiga väikeste projektide menetlemisele. Kui küsida toetust taastuvenergeetika projektide uuringute või KSH/KMH programmide koostamiseks, siis peaks olema taotluse esitamise ajal teada kõik võimalikud arendusprojektid ja nende KMH programmide võimalikud maksumused. Praktikas laekuvad planeeringu algatamise/projekteerimistingimuste väljastamise avaldused erineval ajal ning pole mõeldav, et oodatakse nende algatamisega ajani, mil on toetuse taotlemise miinimumsumma koos. Seega on kavandatava toetusmeetme kasutamise võimalikkus tuuleenergeetika projektide puhul kaheldav ja KOVid on ikkagi raske ülesande ees kui peavad ise KMH programme koostama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Veikko Luhalaid
ELVL tegevdirektor